

INSTYTUT EDUKACJI ARTYSTYCZNEJ
WYDZIAŁU NAUK PEDAGOGICZNYCH
AKADEMII PEDAGOGIKI SPECJALNEJ
IM. MARII GRZEGORZEWSKIEJ

zaprasza na otwarcie wystawy grafiki

WIESŁAW BIEŃKUŃSKI

Łzy

17 marca 2023 (piątek) o godz. 12:00

Wystawa czynna od 7 marca do 2 kwietnia 2023 r.

Galeria APS przy ul. Szczęśliwickiej 40 w Warszawie

Na wystawę Wiesława Bieńkuńskiego składa się kilkanaście grafik z cykli „Łzy” (2022-) i „Emotikon” (2021) zrealizowanych w technikach metalowych. Prace odnoszą się do dramatu ludzkiej egzystencji, stanowiąc bezpośrednie nawiązanie do wojny w Ukrainie. Podobnie do większości dotychczasowych dzieł Profesora, popełnianych w różnych mediach i technikach (malarstwo, grafika, asamblaż), motywem przewodnim jest mroczna sylweta. W ostatnich latach swoistą obsesją artysty stało się utrwalanie uproszczonych zarysów twarzy/głów/popiersi w formie syntetycznych, wręcz archetypicznych znaków. To obrazy wizji wyimaginowanego, zawieszzonego między tym co ziemskie i pozaziemskie - świata cieni/duchów czy ulegającego nieustannej przemianie i destrukcji ludzkiego losu. Tym razem zgrzebne, zdeformowane, czasami rozczłonkowane czy rozdarte, wyłaniające się z czeluści wizerunki stają się nośnikami spójnej dramaturgii - żalu, bólu, buntu, niemego krzyku. Swoją szpetotą momentami odrzucają i jednocześnie - przeszyte egzystencjalnymi odniesieniami i tragedią – nieodparcie przyciągają. Uwodzą szlachetnością zapisu, głębokimi, aksamitnymi plamami czerni zestawianymi kontrastowo z ciepłymi, ostro ciętymi, prześwitami papieru w kolorze *ecru*, wysublimowanym światłem.

Nie są to wizerunki konkretnych postaci, ale wewnętrznych napięć autora, który wydobywa je z siebie, ale też ze specyficznych matryc. W cyklu „Łzy” za matryce posłużyły mu stare, skorodowane, cynkowe blachy. Niegdyś, obłożone były nimi budynki gospodarcze w Kabornie, gdzie wraz z rodziną zamieszkał pod koniec lat 90. XX w. Gromadził je podczas adaptacji domu i pracowni, równolegle wówczas eksperymentując z warsztatem graficznym. Artysta niejednokrotnie sięgał już po znalezione, porzucone w okolicy materiały i rzeczy, wykorzystując w swoich asamblażach fragmenty zniszczonych szaf, przerdzewiałych blach czy walizek. Traktując je jako ślady minionego czasu oraz nośniki nowych, zakodowanych przez niego znaczeń. W pejzażu warmińskim, w odniesieniu do lokalnej tradycji, historii i społeczno-kulturowej przeszłości i własnych przeczuć czy intuicji, Profesor wciąż odnajduje nowe inspiracje do uprawiania swoistej ‚archeologii pamięci‘.

Skorodowane, porysowane, zniszczone blachy czekały na odkrycie tkwiącego w nich potencjału warsztatowego, ale też ukrytych portretów. Zagięcia, zgniecenia, odkruszenia inspirowały artystę do rozwijania cyklu i ujawniania naturalnych walorów matryc. Do rysunku na nich użył technik karborundu, suchej igły czy akwatinty lawowanej. Działając spontanicznie, ‚z gestu‘, płyty dodatkowo ‚ranił‘ - gwoźdźmi, młotkiem, nożycami czy młotem pneumatycznym itp.

Autor znany jest z zamiłowania do eksperymentu, przekraczania granic sztuki graficznej (np. w asamblażach czy grafikach w technikach własnych realizowanych na

niekonwencjonalnych podłożach, przy użyciu nieartystycznych tworzyw), i jednocześnie nieodżegnywania się od nowych technologii. Jednak sam świadomie wybiera bezpośredni, manualny kontakt z matrycą, papierem czy odbitką jako nieodłączny element twórczego procesu oraz istotę budowania nowych sensów prac. Warsztat, podobnie do linii papilarnych człowieka, staje się nośnikiem śladów pamięci o autorze, jego twórczej wyobraźni.

Eksperymentalne grafiki Wiesława Bieńkuńskiego stanowią zapis refleksji i tych bardziej uniwersalnych nad przemijaniem, ale też, jak w przypadku cyklu „Łzy” – nad tragedią, toczącej się po sąsiedzku, wojny i jej ofiar. Pozostają również świadectwem wciąż żywego i niespokojnego temperamentu dojrzałego artysty, który nie ustaje w poszerzaniu i przekraczaniu granic sztuki graficznej.

Prof. Stefan Paruch, w związku z wystawą „Ucieczka z warsztatu” (wraz z A. Kwiatkowska-Zwolan i J. Drogowski, Defabryka, Warszawa, luty 2023) napisał o Profesorze:

„(...) Wirtuoz technik graficznych, który odważnie porusza się w bogactwie rozwiązań nie tracąc zachwyty nad materią druku, nie gubiąc radości tworzenia, czyli cech przypisanych raczej do debiutanta. Jego dramatyczne portrety anonimowych osób, głowy pozbawione realizmu, których osobność wyznaczają warianty cięć, zadrapań czy plam wypalonych przez kwas azotowy odnoszą się do bogatej tradycji, ale też wnoszą nowe rozwiązania do tego typu wizerunków.”

Magdalena Durda-Dmitruk

prof. dr hab. Wiesław Bieńkuński

W latach 1977-1982 studiował na Wydziale Grafiki ASP w Warszawie. W 1982 roku uzyskał dyplom z grafiki warsztatowej w pracowni prof. Z. Januszewskiego wyróżniony Nagrodą Rektora oraz aneks z malarstwa w pracowni prof. Jerzego Tchórzewskiego. W latach 1989-1990 współreaktywował Związek Polskich Artystów Plastyków (Okręg Olsztyński). W latach 1991-2002 pełnił funkcję plastyka miejskiego w Urzędzie Miasta Olsztyn w Wydziale Urbanistyki i Architektury. Jednocześnie w 1992 roku podjął pracę w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Olsztynie na Wydziale Pedagogicznym (od roku 1997 Uniwersytet Warmińsko-Mazurski). W latach 2008-2016 pracował w UWM na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa w Katedrze Architektury Krajobrazu, gdzie współtworzył Pracownię Sztuki Krajobrazu. Od 2006 roku zatrudnionych jest w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie w Instytucie Edukacji Artystycznej, którego był współtwórcą. Obecnie jako profesor zwyczajny, piastuje stanowisko kierownika Katedry Grafiki i Rzeźby. Laureat licznych nagród i wyróżnień. Autor około czterdziestu wystaw indywidualnych, udział w kilkudziesięciu wystawach zbiorowych oraz wielu plenerach, sympozjach, zarówno w kraju jak i za granicą.

Malarz, grafik. Od 1999 roku mieszka wraz z rodziną we wsi Kaborno w okolicach Olsztyna.